HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

וחמר. לאחר זמן: **פרעתי.** ע״פ ג׳׳ד: **נאמן.** ובשבועת היסת: **בא מלוה.** לפניהן לכתוב לו מלרכתא עליו אין כותבין ונותנין לו: **היו נאמן.** ליכא מאן דכגמר ובטל לכיון דתחילתו הולרך לתובעו לדין אין דרכו למהר לפרוע עד שיפסקו דיינו פסק גמור: **וחמר פרעתי.** לאחר זמן ע״פ ג׳׳ד: **והעדים מעידים שוטו שלא פרע.** בפניהן מבעו לפרוע לו ע״פ ג׳׳ד ולא פרעו הוחיל ובפניהם הניח לעבור ע״פ ג׳׳ד היו נאמן שוב לומר פרעתיו שלא בעדים: **הוחזק לפרן לאוחו ממון.** שאין נאמן עוד עליו לומר החזרתי ופרעתי עד שיפרע בעדים: **לא הוחזק לפרן.** וגבבא שפרעו ואע״פ שלא פרעו מיד כשהבעו בפני עדים ואין זה מעין ג׳׳ד לכיון שלא פסקו לו פסק גמור נאמנו ממנו סבר כו׳: **אלטנא.**

לבוש: **הוחזק לפרן לאוסה אלטנא שבועה.** לומר נאבעתי על שיבעו בפניהן: **לשפחייב שבועה בב״ד.** לכיון לחבעו בעדים לקייס לבני ג׳׳ד ולא אבה אין נאמן לומר עוד קיימתי אחרי כן: **אבל חייב עלמו שבועה.** שאחר לו אחבע לך ואבעו בעדים ולא אבה ואחר כך אחר נאבעתי נאמן ואע״ג דקמי עדים אחרים ואחר כך: **אחר אינים דמקרי ואחר.** לא אעשה מה שלא חייבוני ג׳׳ד שלא אני בעלמי ואין זו סרבנות ואחרטה שלא אמיה בעלמא: **וכאוב בו ומנו בו ביום.** שביום שנאמלא נכאב: **שבאר נאחל שבעודו.** משפרע מלוה לבשובה ועל האחרונה לא נכאב וחויא לה מלוה על פה וטורף לקוחות שלא כדין לאין מלוה על פה גובה מן הלקוחות: **אימא.** לפרעיה אימתי: **אי נימא נאחר.** וחזר ולוה אימתי: **ולא ביום שנכאב: ולינמא אחא.** שמי תיבות הן ולינם אחריו וקילור סופיה הוא: **אימא ליה.** לאפילו נכאב על מלוה זו אחרונה וכאוב בו יום מוקדם כזה הוה ליה למטבר מוקדם: **אלא שביחי [ליומיה] דפרעי [ביומיה] קאמינא.** הלבך לא חייבינן למידי אלא שביח ואי אחרמי הולרכו לומר לאין מחזר ולוה בו: **רב כהנא אמר.** הא ד׳׳ר יוחנן יחזיר לבעלים: **כשחייב מודה.** שלא אמר: **אמעי בי רבנן.** שנאחל שבעודו: **ומפסדי לי.** למטרף לקוחות משום דשטרי חוב המוקדמין פסולין אלא אי ביומיה אלמא פרעי אינשי ביומיה א״ל מי קא אמינא דלא פרעי כלל אלא שביחי אינשי דפרעי ביומיה קא אמינא רב כהנא אמר: **כשחייב מודה אי הכי מאי למימרא** מהו דתימא האי מפרע פרעיה והאי דקא אמר לא פרעיתיה משום דקבעי מהדר למזפא ביה זמנא אחריתי ולפשיטי דספרא חייש קמ״ל דאם כן מלוה גופיה לא שבק סבר שמעי בי רבנן ומפסדי לי מאי שנא מהא דתנן [ט]מצא שטרי חוב אם יש בהן אחריות נכסים לא יחזיר ואוקימנא בשחייב מודה ומשום שמא כתב ללות בניסן ולא לוה עד תשרי ואתי למטרף לקוחות מניסן ועד תשרי שלא בדין ולא אמרינן דא״כ מלוה גופיה לא שביק דא״ל כתוב שטרא אחרינא בתשרי דדלמא שמעי רבנן ומפסדי לי אמרי התם משום דאית ליה רווחא דקא טריף לקוחות מניסן ועד תשרי מינח ניחא ליה ולא אמר ולא מידי הכא כיון דלית ליה רווחא דסוף סוף שטרא האידנא כתיב (י) מאי איכא דקטריף לקוחות בשטר שנמחל שיעבודו לא שביק: אמר רבי חייא בר אבא א״ר יוחנן הטוען אחר מעשה ב״ד **חייב אתה ליתן לו.** הכא משמע דמחייב אתה ליתן לו לא הוי פסק דין גמור כי אם נא ותן לו וכן משמע במרובה (ב״ק דף פט. ושם) ובקשה דבפ״ק דסנהדרין (דף ו: ושם) אמרינן ה״ד גמר דין פלוני אתה מחייב אתה זכאי וי״ל דהתם מקרי גמר דין לענין שאסור לבצוע לפי שיודע להיכן הדין נוטה:

רב כהנא אמר בשחייב מודה. תימה ג״כ למה נקט הנפק במילתא דר׳ יוחנן וי״ל דנקטיה משום דיוקא דאי אין כותב בו ביום אפילו כותב בו ביום זוכאי לוה אפילו אי יחזיר לאחריני לקוניא אי לפפיטי דספרא:

המטוען אחר מעשה ב״ד לא אמר בלום. לאו נאמן לומר פרעתי מעבה ג״ד קאי כל דבר שחייב לה אפי׳ לא כתב כגון מנה ומחצה ומזון האשה והבנות לאחר מוחו וא״ת למה כותבין כתובה ביון דבלאו כתובה נמי אין נאמן לומר פרעתי וי״ל משום מוספת אבל מנה ומחצה גבייה בלא כתובה ומוספת נראה לאפי׳ אית לה שהדי להחנה לה נאמן לומר פרעתי [י]ואין לאיה מבלמי׳ [כ]דר׳ שבחאי דהוה מהימן לומר פרעתי אי לאו דהוחזק כפרן דר׳ שבחאי ערב היה אבל בעל שבח לא היה נאמן ואין לאיה נמי מדחני לעיל (דף ז:) מבא כחובה לא יחזיר ומשמע בלא יחזיר משום מוספת שהיה נאמן לומר פרעתי לבנגי מנה ומחצה נמי מפקיד להו נאמן לומר פרעתי מנה מגו לאי נעי אמר אלמנה נשאמיך אם אין לה עדי היומנת או אם אין לה עדי קדושין נאמן

אבהו אמר להו מסחברא מלתא דרבי אבין [י]שנחחייב שבועה בב״ד אבל חייב עצמו שבועה [כ][נאמן] עביד איניש דמקרי ואמר אהדרוה קמיה דר׳ אבין אמר להו אנא נמי בב״ד אמרי איתמר נמי א״ר אבין א״ר אלעא א״ר יוחנן היה חייב לחבירו שבועה בב״ד ואמר נשבעתי והעדים מעידין אותו שלא נשבע [י](וחזר ואמר נשבעתי) הוחזק כפרן לאותה שבועה: א״ר אסי א״ר יוחנן [ח]המוצא שטר חוב בשוק וכתוב בו הנפק וכתוב בו זמנו בו ביום יחזירו לבעלים אי משום כתב ללות ולא לוה הא כתוב בו הנפק אי משום פרעון לפריעה בת יומא לא חיישינן א״ל ר׳ זירא לר׳ אסי מי א״ר יוחנן הכי הא את הוא דאמרת משמיה דר׳ יוחנן [ט]שטר שלוה בו ופרעו אינו חוזר ולוה בו שכבר נמחל שיעבודו אימת אילימא למחר וליומא חרא מאי אריא שכבר נמחל שעבודו תיפוק ליה דהוה ליה מוקדם ותנן [י]שטרי חוב המוקדמין פסולין אלא לאו ביומיה אלמא פרעי אינשי ביומיה א״ל מי קא אמינא דלא פרעי כלל דלא שביחי אינשי דפרעי ביומיה קא אמינא רב כהנא אמר [כ]כשחייב מודה אי הכי מאי למימרא מהו דתימא האי מפרע פרעיה והאי דקא אמר לא פרעתיה משום דקבעי מהדר למזפא ביה זמנא אחריתי ולפשיטי דספרא חייש קמ״ל דאם כן מלוה גופיה לא שבק סבר שמעי בי רבנן ומפסדי לי מאי שנא מהא דתנן [ט]מצא שטרי חוב אם יש בהן אחריות נכסים לא יחזיר ואוקימנא בשחייב מודה ומשום שמא כתב ללות בניסן ולא לוה עד תשרי ואתי למטרף לקוחות מניסן ועד תשרי שלא בדין ולא אמרינן דא״כ מלוה גופיה לא שביק דא״ל כתוב שטרא אחרינא בתשרי דדלמא שמעי רבנן ומפסדי לי אמרי התם משום דאית ליה רווחא דקא טריף לקוחות מניסן ועד תשרי מינח ניחא ליה ולא אמר ולא מידי הכא כיון דלית ליה רווחא דסוף סוף שטרא האידנא כתיב (י) מאי איכא דקטריף לקוחות בשטר שנמחל שיעבודו לא שביק: אמר רבי חייא בר אבא א״ר יוחנן הטוען אחר מעשה ב״ד

קמה א ב מיי׳ פ״ו מהל׳ טוען ונוטען הל׳ ה
סמג עשין לה טוש״ע מ״מ סי׳ לט סעי׳ ט וסי׳ עט סעי׳ יב:
קמו ג ד מיי׳ שם הל׳ ו סמג שם טוש״ע מ״מ סי׳ עט סעי׳ יג:
קמז ה מיי׳ שם פ״ו הל׳ ז ו סמג שם טוש״ע מ״מ שם סעי׳ ה:
קמח ו ז מיי׳ פ״ו שם הל׳ ה סמג שם טוש״ע מ״מ סי׳ פז סעי׳ כז:
קמט ח מיי׳ פי״ח מהל׳ גזילה ואבידה הל׳ ג סמג עשין עד טוש״ע מ״מ סי׳ מה סעי׳ ז:
קנ ט מיי׳ פי״ד מהל׳ מלוה ולוה הל׳ ז סמג עשין לד טוש״ע מ״מ סי׳ מח סעי׳ ו וסי׳ נ סעי׳ ב:
קנא י מיי׳ פכ״ג מהל׳ מלוה ולוה הל׳ ו סמג עשין שם טוש״ע מ״מ סי׳ מג סעי׳ ז:
קנב כ מיי׳ פי״ח מהל׳ גזילה ואבידה הל׳ ב סמג עשין עד טוש״ע מ״מ סי׳ מה סעי׳ ז:

רבינו חננאל

אמר רב יהודה אמר רב נחמן אמר לו ב״ד צא תן לו או חייב אתה ליתן לו ואמר פרעתי נאמן בא מלוה לכתוב אין כותבין ונותנין לו. אבל אמר לו צא תן לו ואמר נתתי ועדים מעידים אותו שלא נתן הוחזק כפרן לאותו ממון ואם אמר לו חייב אתה ליתן ואמר נתתי והעדים מעידים אותו שלא נתן לא הוחזק כפרן לאותו ממון מאי טעמא אמרינן אישתמוטי הוא דקא משתמט סבר עד דמעיינינן רבנן בדיני. (י) זה כגון הכופר במלוה כשר לעדות. אמר רבה בר בר חנא אמר ר׳ יוחנן מנה לי בידך והלה אומר אין לך עלי כלום ועדים מעידים שיש לו וחזר ואמר פרעתי הוחזק כפרן לאותו ממון. והוא שכפר בב״ד כי הא (כ) בגמ׳ שבחאי דשבתי׳ כתב לכלתיה איצטלא דמילתא וקיבלה עילויה וכפר ובאו עדים והעידו שכתב לה איצטלא דמילתא חזר ואמר פרעתי. אמר ליה רב חייא כבר הוחזקת כפרן לאותה איצטלא וכן הלכה. וכן מי שנתחייב שבועה בב״ד ואמר נשבעתי ועדים מעידים אותו שלא נשבע הוחזק כפרן לאותה שבועה וחייב לישבע עכשיו. א״ר יוחנן המוצא שטר חוב וזמנו בו ביום וכתוב בו הנפק יחזירו לבעלים דאי משום [כתב] ללות ולא לוה הא כתוב בו הנפק. אי משום פרעון כיון דרובא דעלמא לא פרעי ביומיה אלא מיעוטא הוא דפרעי ביומיה לימעוטא לא חיישינן. ותוב מלוה גופיה לא שביק אמר דילמא שמעי רבנן דהאי שטרא שלוה בו ופרעו הוא וכבר

ג) ר״מ מ״ו, ב) [ל״ל לה], ג) [פחח לקמיה דר׳ חייא אחו סהדי ואחרי אין כחב לה לה מ״ל ר׳ חייא זל הב לה לפוף אחר לה פרעחיך אחר לו הוחזקח כפרן וכו׳ כ״ה גי׳ כ״ף וכ״ם והוא נכון], ד) ר״מ מ״ו, ה) רש״ל, ו) ר״מ מ״ו, ז) כחובות פה. גיטין כו:, ח) לקמן עב. סנהדרין נב. ר״ה ג. ט. שבועות פ״ו מ״ה ג״ב קמ: קנה:, י) [ועי׳ חוס׳ יבמות סה: ד״ה כי הא], כ) ל״ל דשבחאי. רש״ל,

הגהות הב״ח

(א) גמ׳ המילחא כחיב (מהרי מן״מ וע״ב ג׳ רש״ל מי:

מוסף רש״י

שטר שלוה בו ופרעו. בו ביום, אינו חוזר ולוה בו. לפילו בו ביום, ואע״ג דלמח מוקדם הוא, שהרי ביום הלוחה נכחב, שכבר נמחל שעבודו. משפרע וכטל השטר ומלחא מלוה השניה עליה ומחה שטר זה ואינו גובה מן הלקוחות (כחובות פה.). ואין הקרקעות משועבדות אוב למלוה השניה שלא עליה נחחה שטר זה (גיטין כו:). המוקדמין. ליכחב קודם המלוה. פסולין. דקא בעי למיטרף לקוחות מזמן הכחוב שלא כדין וקנסינן היתמי לטו לימכור ופסול לפילו מזמן שי שהלוה לו (סנהדרין לב.). לפי שלקה לטרוף לקוחות שלקחו שלא מן הלוה מזמן שבשטר ושלא כדין הוא, שהרי קדמה מכירה להלוחה ובשטר מעיד שהלוחה קדמה, לפיכך קנסוהו מלגבות בו ולא יטרוף לפילו מזמן המלוה ואינו גובה אלא על פה שאינו גובה מן המשועבדים (ר״ה ב.). לפי שאין כחב בשטר נחחל בניסן וכן כחוב בו נחחל בניסן לוה לפוני מפלוני והוא לא לוה ממנו כלום עד ט״ו בניסן, גם זה מוקדם ופסול, שאין לו לטרוף אלא מזמן שהלוחה ואילך, ולא כאביי לאמר (לעיל יג.) עדיו בחחומיו זכין לו ומיהו אם הלוחה היתה בחחר בניסן בפני עדים וקנו מידו להשחעבד נכסי לוה למלוה ולא כחבו אח השטר עד ט״ו בניסן וכחבו בו בחחר בניסן, כי אלי מוקדם כשר (רשב״ם ב״ב קנב:). אחריות נכסים. שעבוד קרקעות שיגבה מהן (לעיל יב:). **כשחייב מודה.** שהלוה מודה שהשטר אינו פרוע (שם).

ה) תוי ל״ל ומטעם זה אמרי׳ בהכופר במלוה בשר לעדות וכ״ל דהחם נמי הטעם משום דאמרי׳ דמישחמטי וכדאיחא לעיל דף ו. ו) תוי ל״ל כי הא מעשה דשבחאי.